

'OP ZIEN TWENTS' e-zegd en e-schreeven - Rubriek in de Twentse taal -

Inleiding door Leo Leurink

“Seends 'n film 'De beentjes van St. Hildegard' is oet-ekommen is 'n andacht vuur de Twentse sproak oardig annewakkert. Zölfs tot in Amsterdam too, woar in de bushökskes Bas Nijhuis, ne kunnigen scheidsrechter oet Hokseberge, oe anik met 'n köpken koffie in de haand. Doarbij steet in 't Twents e-schreeven 'Hier krie'j proat van ... !' Ik vraag mij wal of of dee Amsterdammers doar wies oet wödt? Ik deank dat 't reclamebureau, dee de biljetten hebt aneplakt hier wis met 'op de koffie komt'.

In het Boornse Kulturhus könt de leu, noa de corona, ok wier koffie dreerken. 't Heuglijke niejs dat 't 'Kuiercafé' wier kon lös goan wördn duur ne Kulturhusmanager in de Boornse kraanten op heur Twents anzegt met: “'t Geet duur - we're back!”. Boh foi toch! Da's gin Twents mer 'Twengels' (Twents- Engels). Noe 't Hollaands al slim is 'verengelst', geelddt dat absloet nich vuur oons Twents! Wieder in dit sjapieter wat stukskes en riemkes. Ik hoppe de andere moal ok van nieje platschrievers!”

De zwanenzang van ne boavenmeister in Retraitenhoes 'de Zwanenhof' te Zeandern

Leo Leurink

't Retraitehoes

In dit vuurmoalige klooster veend seends kort oorlogsvluchtelingen oet Oekraïne 'n behoalden oonderdak. Mear in de tied woar dit vuurval zich afspölt verzoart poaters Redemptoristen in 't Retraitenhoes St. Jozef bezinningsdage. De Zusters van Heerlen regelt wieder de hoeshoalding. Van 1927 of an goat o.a. R.K. scholen en verenigingen d'r hen um zik te bezinnen. Zoo ok jaarlijks examenkandidaten van de Schaepmanmulo oet Hengel, woaroonder aait 'n köppelke jongns oet Boorn.

Op retraite

Völ leu, woaroonder miene oalder, grootoalder en ok jongs en wichter van mienen leaftied bint te zeen op foto's. Zee bint nömmen opzied van 't Retraitehoes, meestens op de zölfde stie. Ok de foto oet 't schooljaar 1959-1960, van de examenkandidaten van de Schaepmanmulo oet Hengel. In dee tied is 't gewoon dat Rooms-katholieken, vaak in koppel, op retraite goat um zik te bezinnen op heur taak as good christen andeel te nemmen in de samenleaving. Hier geet 't um schoolveante op 't eand van heur opleiding.

Het verlet um op retraite te goan löp eand vief-tigerjoaren a wal op zien eand. Mer Hamersma, ne strabaanten boavenmeister van eerdergeneumde school dörf 't wal an um met börsels van 16 à 17 jaar oald, kort vuur 't eandexamen, 'n retraitsweekend op touw te zetten.

Zoo geet 't op nen vrieddag in 't vuurjaar van 1960 met zonne veertig veante, op 't retraitehoes in Zeandern op-an. De meesten zeet d'r vrom en schier oet in 't beste pak, mer 't bint lang nich ammoal leeve jongs.

Anbelaand in 't retraitehoes wördt alman 'n sloapkämerke too-ewezen op de boavenste etages.

Tied vuur bezinning (?)

Eers wödt wiej toosprökken duur Hamersma, den oons der op wis woar wie oons an hebt te hoalden bij oons verblief. Doar noa wödt wiej oaver-eleaverd

an twee poaters, dee oons lange tied stichtelijk toesprekt. Mer 'n inhoald van 't gepreak geet bij de meesten 't ene oor in en 't andere geliek wier oet!

In 'n noamiddag wördt wiej verzocht waandelend duur nen roemen hof 'n rozenkraans te goan bidden. Het doert nich al te lang of het waandelen geet oaver in 'n als mear rapper tempo. Op 't lest zeet wiej 'n biejeunder beeld van snelwaandelers dee met ne hen en wier slingerden rozenkraans duur 'n hof hen baskert! Evven later pleert der eankele veante laankoet tusken de bloomen. Zee mut 't lieden duur pootje hakende ondeers, dee zik achter de coniferen hebt verschuuld.

Hamersma, ofkommend op 't gebeanzel, maakt 'n eand an de kommosies en kommedeert de jongs noar de recreatiezaal. Doar könt ze wat 'ontspannende' lectuur leazen, goan dammen, schaken of biljarten. A'j wilt biljarten mu'j wa slim rap wean um ne keu te bekommen!

Tiedens de ontspanning mut de jongs umbuurten te biecht goan um heur ziertjes te verscheunen.

Zoo gaauw as der ne biljarter an de biechtbuurt too is verdwient ziene biljartkeu in een van de bokspiepen en löp-e met 'n 'stief been' noar de kapel en op 'n biechtstool op-an. Zodönig bliffe heanig in 't bezit van ziene biljartkeu! 't Is bes ne amparte gewaarwörding vuur de in de kapel kneelende jongns, woarvan 'n biecht al is of-enömmen. Drok met 't ofwearken van de heur opgelegde penitentie zeet ze in 't verschot jongns met 'n stief been, heenkelnd vuurbij

goan. Bie'j 'n biechtstool haalt ze ne biljartkeu oet de bokspiep en zet 'm in 'n hook van 'n biechtstool.

'n Eersten nacht oonderdak bie St Jozef.

Noa de oavendmoaltied kö'w oons nog wat ontspannen, woarnoa 'n dag wödt of-eslötten duur tehoop met, de poaters 't oavendgebed te bidden. Hiernoa zoch alman zien kämerke op um te goan sloopen. Ikzölf nem nog evven 'n book, boeten is 't oonderwiel duuster wödden, en goa oonderzeil.

Noa 'n keteerken dommeln wödt der an de boetenkaant niets op de roeten höwen en doo'k sloape-
rig mien veanster los. Dree jongs oet miene klas zee'k in de daggöt stoan en roopt mij too: "*Hee Leo, goat met oons met, kö'j lachen!*" Veraltereerd roop ik: "*lejeu bint toch wa good wies??*"

Hoowal ik bes wa bin oaver te halen vuur 'n 'oetstapje', lik 't mij knap gebeurlijk um in 'n duuster, op nen heugte van wis 12 meter, duur ne daggöt te gängeln! Dus gungen de dree acrobaten ma 'n kämerke wieder um meer nachtravers preberen te strikken.

Nog gin vijf minuten later heur ik op 'n gaank 'n köp-
pelke nonnen achter oet 'n hals schreeuwen en giespelt ze op 'n bis vuur miene kamer hen noa oondern ! 'n Zetjen later is allens wier röstig en prebeer ik aandermaal in sloap te vallen.

Aanderdaags.

Noa mij wat te hebben opfrisket goa'k de etzaal in en bin slim beniejd noar'n noaslep van de kommosies van 'n vuurgoanden aomd. Ich bin nig 'n ennigsten den wakker is wödden, zoas al rap blik.

Good en wal he-w de stoet achter de koezen of Hamersma posteert zik, met 'n gezicht op onweer, vuur ziene leerlingen. Hee verzoch de nachtbrakers, dee de zusters oet 'n sloap heulden, duur op de roeten van heur kamers te boonzen, zich noe te melden.

Mer Hamersma, wegens zienen bult op de rug, ok wal 'Radiokastje' of 'Geheimen zender' e-neumt, krig gin verbinding met ziene luusteraars.

Aandermaal herhaalt hee met noadruk zienen oproop; zoo nich, dan kan alman zien spul inpakken en goa'w op stik en stie op hoes op-an!

'n Half uur later blik dat 'n eersten nacht oonderdak bie St. Jozef ok 'n lesten nacht is wes. Tehoop stapt wiej op 't rad en fietst ne dag eerder dan van plan op Hengel en umstreken opan.

En zo beleaft oonzen geploagden boavenmeister Hamersma zien 'n zwanenzang in 'n Zwanenhof!

Thoes e-kömmen vrög mien moo zik verwoonderd of hoo 't toch kan dat wiej zo rap tot bezinning bint kömmen? Noe, völle joaren later, deank 'k: "*lej mut eers onbezunnen in de (dak)göt belanden um tot bezinning te kommen.*"

De examen kandidaten van de Schaepmanmulo Hengelo in 1960, waaronder vijf Boornse jongens:
Boavenan: 3° van rechts zee'w Hans Metz. Doaroonder vlak vuur Hans steet Leo Leurink. In dezölfde rij heelmoal rechts zee'w Gerard Hollegien. Links op de heugte van de poater steet as 4° van links Johan Kamp. Heelmoal oenderan, as 3° van rechts zit Wim ter Haar